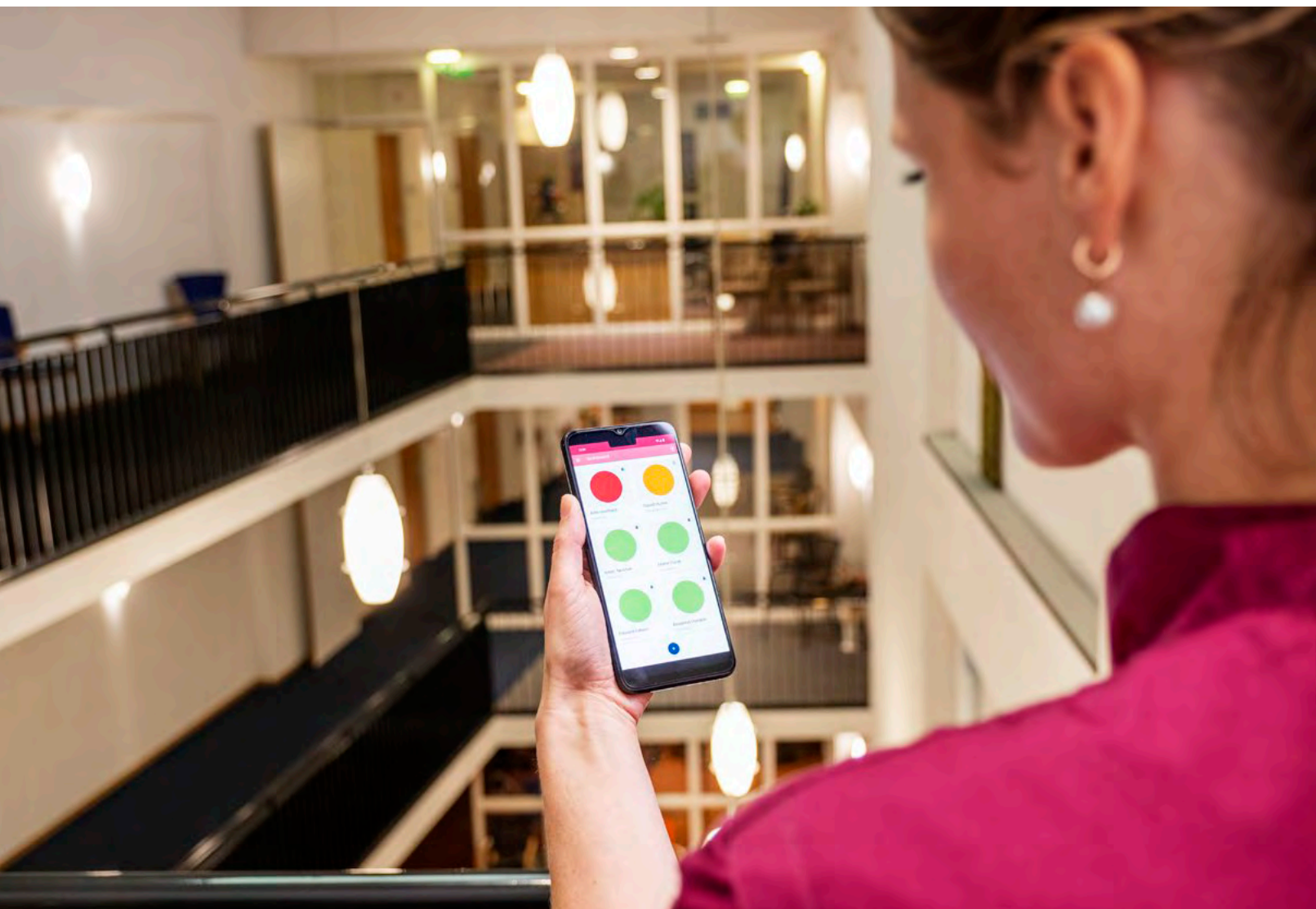

'Dag meiske, ben je daar weer?'

Wie vandaag bij Ontmoetingshuis De Beemden van Zorggroep Elde Maasduinen in Sint-Michielsgestel uit de lift stapt, zou bijna denken dat hij in een sciencefiction-film is beland. Een kleine, vriendelijk ogende robot kijkt de bezoeker aan; SARA heet ze. Het duurt niet lang meer voordat ze zelfstandig naar bewoners rijdt, omdat ze er via hun sokken (ja, dat lees je goed) op is gewezen dat haar hulp gewenst is. Verpleegkundigen zijn enthousiast: 'Dit is een verrijking voor de zorg.'

tekst LAURA VAN DER BURGT fotografie AD VEREIJKEN

HET IS TESTDAG vandaag op de afdeling voor ouderen met dementie; Ontmoetingshuis De Beemden in Sint-Michielsgestel is een van de proeflocaties waar SARA Robotics en Mentech werken aan een gezamenlijke innovatie. Implementatiespecialist Aniek Kimenai van SARA Robotics heeft haar robot-

HET IS TESTDAG vandaag op de afdeling voor ouderen met dementie; Ontmoetingshuis De Beemden in Sint-Michielsgestel is een van de proeflocaties waar SARA Robotics en Mentech werken aan een gezamenlijke innovatie. Implementatiespecialist Aniek Kimenai van SARA Robotics heeft haar robotcollega al klaargezet en accountmanager Erwin van de Cruijs van Mentech heeft zijn speciale HUME sokken aangetrokken. Het zijn sokken met sensoren, die precies kunnen meten hoe gestrest hij is. Van de Cruijs pakt zijn telefoon erbij en opent de app: 'Kijk, ik scoor nu groen, ontspannen dus. Ook laatst, toen ik ze aanhad op een drukke werkdag, bleef ik de hele dag

netjes in het groen, maar toen ik moest wachten op mijn soep die in de magnetron stond, schoot ik ineens in het rood. Die vijf minuten waren kennelijk echt een verstoring van mijn flow', grinnikt hij.

Knellende schoenen

Het was een probleem van niks natuurlijk; Van de Cruijs is prima in staat zijn stresslevel onder controle te houden. Maar er zijn ook mensen die dat niet kunnen, bijvoorbeeld omdat ze dementie of een verstandelijke beperking hebben. 'Als de spanningen bij hen te ver oplopen, gaan ze bijvoorbeeld schreeuwen, slaan of huilen. Dankzij de HUME hoeft het zo ver niet te komen, want de app geeft een seintje

zodra iemands emoties verslechteren', vertelt hij. 'De omgeving kan dan iets doen voordat de situatie escaleert.' CEO Erwin Meinders van Mentech bedacht de HUME omdat hij iets wilde doen voor mensen die onbegrepen gedrag vertonen. 'Als vrijwilliger zwom ik wekelijks met een jongeman met een verstandelijke beperking. Hij stond altijd vrolijk op, maar op bepaalde momenten van de dag was hij echt ongelukkig. Hij kon alleen niet uitleggen waarom. Pas toen iemand ontdekte dat het kwam door zijn knellende schoenen, konden we iets doen. Ik vond dat zó schrijnend dat ik iets wilde ontwikkelen waarmee we de emoties van mensen zoals hij beter kunnen doorgronden.'

‘Mensen die denken dat zorgrobots een verarming zijn, werken meestal niet in de zorg. Ik vind het een verrijking’

Zijn zakelijk partner Reon Smits (CTO van Mentech) wist dat er twee manieren zijn om stress te detecteren: via de hartslag en via de vochtigheid van de huid onder de voeten en in de handpalm. Hij kwam op het idee om een sok met sensoren te ontwikkelen. ‘We stelden honderdvijftig testpersonen bloot aan allerlei emoties terwijl ze de sokken droegen, zodat een algoritme kon voorspellen welke vochtigheidswaarden samenhangen met spanning en ontspanning’, legt Meinders uit. De vijftientig zorgorganisaties die de sokken inmiddels gebruiken, laten indrukwekkende resultaten zien: de gebruikers ervaren vijftig procent minder stress, waardoor de zorg veertig procent minder

vaak vrijheidsbeperkende maatregelen hoeft te nemen. Ook de ervaringsverhalen zijn veelzeggend. Terwijl een oudere heer op de gang voorbij scharrelt, opent accountmanager Van de Cruijs zijn laptop en tovert een grafiek tevoorschijn. 'Kijk, dit zijn de ervaringen van een jonge vrouw met een ernstige verstandelijke beperking. Ze bonkte vaak met haar hoofd tegen de muur en was ook agressief naar anderen. Om ongelukken te voorkomen, werd ze vaak in haar vrijheid beperkt', vertelt hij. 'De HUME maakte precies duidelijk wanneer de spanning opliep, nog voordat dit zichtbaar was in haar gedrag. Door direct aandacht aan haar te besteden, liep de situatie minder vaak uit de hand.

Een van haar ouders gaf zelfs aan dat het contact met de dochter verbeterde omdat ze rustiger was. Dat is toch prachtig?'

Kattenfilmpjes

Terug naar het doel van vandaag; Kimenai en Van de Cruijs hebben een hoop te doen. Ze gaan er voor zorgen dat robot SARA straks de stresssignalen van de HUME opvangt én direct passende hulp gaat bieden aan bewoners van De Beemden. Daarvoor moet nog heel wat gebeuren. De software van beide producten moet worden afgestemd, er moeten herkenningpunten op de afdeling worden gemarkeerd zodat SARA de weg kan vinden en er moet voor elke bewoner een eigen programma

in haar geheugen worden gezet; de een geniet van Elvis, de ander van kattenfilmpjes of Brabantse liedjes. Verpleegkundige Danique van Berkel werkt mee aan de proef. Tussen het zorgen door vertelt ze over haar eerste ervaringen: 'We gebruiken zowel de HUME als SARA bij Zorggroep Elde Maasduinen. Mensen genieten echt van de bezoeken van SARA, een bewoner begroet haar zelfs. 'Dag meisje, ben je daar weer?', zegt hij dan. De robot voelt als een maatje, hij praat ertegen zoals hij bij een huisdier zou doen. Een andere bewoonster is veel minder mopperig sinds de robot liedjes voor haar zingt. Dat is hartstikke fijn, want nu gaat onze aandacht niet meer steeds

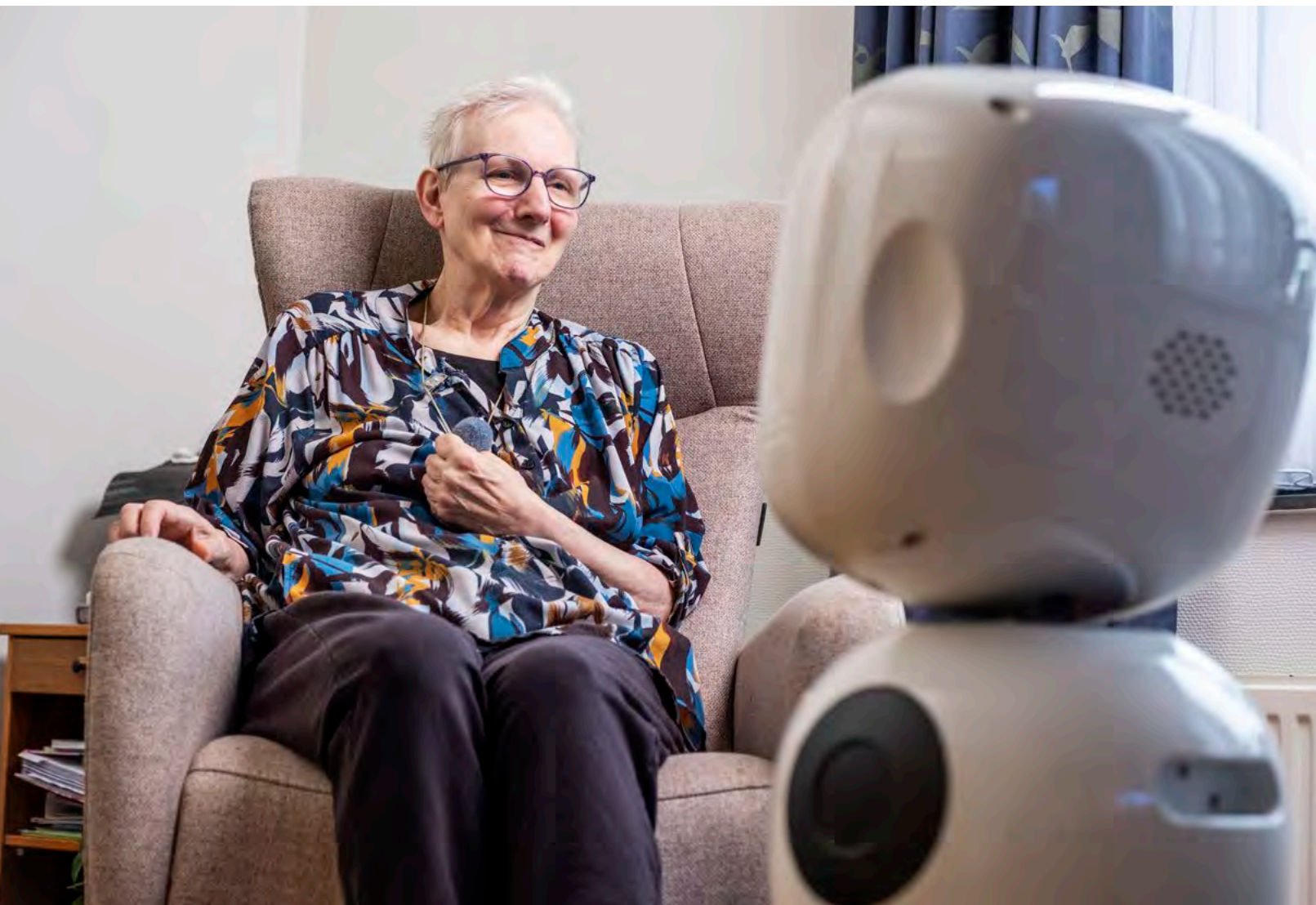

naar degene die zich het meest laat horen. Mensen die denken dat zorgrobots een verarming zijn, werken meestal niet in de zorg. Ik vind het een verrijking.’ Komend jaar wordt er nog veel meer mogelijk, voorspelt Kimenai: ‘SARA kan ook mee naar de badkamer om rustgevende muziek af te spelen tijdens het wassen. En ze kan op wacht staan bij bewoners die ’s nachts uit bed komen. Ze vertelt dan dat het nog te vroeg is om op te staan, vaak is dat voldoende. Na vijf waarschuwingen in vijftien minuten waarschuwt ze de nachtdienst. Zo pluizen we komend jaar precies uit hoe SARA het beste kan worden ingezet.’

Personeelstekort

Volgens directeur Maartje Claassen van SARA Robotics worden robots onmisbaar in de zorg. ‘SARA kan zorgmedewerkers niet vervangen, maar wel ondersteunen. En dat is hard nodig, want het personeelstekort is groot en de werkdruk gigantisch. Door de krachtenbundeling van Mentech en SARA Robotics houden zorgmedewerkers straks meer tijd over voor de dingen die alleen mensen kunnen doen. Deze zorginnovatie is geen nice to have, maar een need to have. Het moet echter wel perfect werken, daarom testen we zo uitvoerig. We hopen dat we deze gezamenlijke innovatie in 2024 op de markt kunnen

brenge. Dat is geen dag te vroeg.’ Kimenai pakt SARA onder haar arm en neemt haar mee naar een bewoonster die de robot graag wil ontmoeten. ‘Over een tijdje rijdt ze er zelf naartoe, nu moet ik haar nog even dragen.’ Zodra SARA tegenover de bewoonster staat, tikt Kimenai op het scherm van haar gezicht. De ogen van de dame twinkelen als Super Trouper van ABBA door de kamer klinkt. Soms zijn woorden niet nodig. <

Rabobank helpt start-ups en scale-ups om te groeien

Start-ups en scale-ups leveren een belangrijke bijdrage aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen en zijn een groeimotor voor onze economie. Het Start-up & Scale-up team van Rabobank helpt ze uit de startblokken. Accountmanager Michel Ziekman is al vanaf het prille begin betrokken bij Mentech. 'In de startfase is nog veel onzeker, dat maakte het voor ondernemers moeilijk om investeerders te vinden. Rabobank stapt juist graag vroeg in. Wij verstrekten zowel aan SARA Robotics als aan Mentech een Rabobank innovatielening; dat is een bijzondere financiering van maximaal 150.000 euro, in de vroege

fase van de onderneming. Mentech ontving ook een vervolgfianciering.' Volgens John Paul van Heel, adviseur Gezondheidszorg en Innovatie Bedrijven, levert de lening start-ups meer op dan geld: 'We horen vaak dat onze betrokkenheid extra vertrouwen genereert bij andere partijen, waardoor investeerders bijvoorbeeld sneller instappen.' Ziekman en Van Heel zetten ook hun netwerk in om klanten vooruit te helpen. 'Ik begeleid al ruim vijftien jaar start-ups en scale-ups, daardoor weet ik precies welke partijen in onze regio interessant zijn voor elkaar', vertelt Ziekman. Ook Van Heel legt actieve verbindingen: 'Ik heb veel contacten in

de gezondheidszorg, die ik graag vertel over de zorginnovaties van mijn klanten.' Zo maakte Mentech op het evenement Money meets ideas van Rabobank kennis met investeerder Eric Riegen. Riegen werd gegrepen door de pitch van Mentech: 'Ik heb redelijk wat ervaring als ondernemer in de gezondheidszorg, maar kende nog geen technologie die gevoelens interpreteert. Ik besloot te investeren in Mentech en ben ook in de directie gestapt.' Volgens Van Heel toont dit de kracht van Rabobank als coöperatie: 'We helpen innovatieve ondernemers én de zorg vooruit.' Meer weten? Kijk op www.rabobank.nl/startup-scaleup